



UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Dylematy współczesnej socjologii

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Zaawansowane badania socjologiczne		Cykl dydaktyczny 2025/26
Specjalność -		Kod zajęć 24ZBSS.21P.03827.25
Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Rafał Drozdowski, Łukasz Rogowski	
Prowadzący zajęcia	Rafał Drozdowski, Ariel Modrzyk	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie osób studiujących z głównymi paradygmatami teoretycznymi współczesnej socjologii
C2	Uświadomienie osobom studiującym alternatyw teoretycznych i metodologicznych współczesnej socjologii
C3	Uświadomienie osobom studiującym najważniejszych konsekwencji praktycznych przyjętych założeń teoretyczno-metodologicznych
C4	Zapoznanie osób studiujących z ograniczeniami teoretycznymi oraz metodologiczno-badawczymi socjologii-nauki

Wymagania wstępne

Studenci uczęszczający na wykład Dylematy współczesnej socjologii powinni posiadać podstawową wiedzę z zakresu historii myśli socjologicznej. Powinni również znać założenia najważniejszych współczesnych teorii socjologicznych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna praktyczne konsekwencje najważniejszych możliwości i ograniczeń socjologii.	ZBS_K2_W01	Esej
W2	rozumie specyfikę teoretyczno-metodologiczną socjologii oraz wynikające z niej miejsce socjologii wśród innych dziedzin nauki.	ZBS_K2_W04	Esej
W3	zna wszystkie najważniejsze trendy rozwojowe współczesnej socjologii.	ZBS_K2_W04	Esej
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi dopasowywać optymalne narzędzia teoretyczne i metodologiczne do rozwiązywania problemów naukowo-badawczych.	ZBS_K2_U01	Kolokwium pisemne
U2	potrafi formułować oryginalne problemy badawcze i uzasadniać ich wybór.	ZBS_K2_U06	Kolokwium pisemne
U3	potrafi krytycznie oceniać założenia teoretyczne i metodologiczne najważniejszych stanowisk i szkół socjologicznych.	ZBS_K2_U09	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Alternatywy teoretyczne i metodologiczne wpisane w główne paradygmaty socjologii-nauki.	W3, U3	Wykład, Konwersatorium
2.	Metodologiczne i organizacyjne i finansowe konsekwencje przyjętych w socjologii założeń teoretyczno-badawczych.	W1, U3	Wykład, Konwersatorium
3.	Najważniejsze ograniczenia teoretyczne i metodologiczne socjologii-nauki, ich uwarunkowania oraz sposoby przewyższania.	W1, W2	Wykład, Konwersatorium
4.	Oczekiwania i roszczenia stawiane socjologii i socjologom; społeczny wizerunek socjologii i socjologów.	W2	Wykład, Konwersatorium
5.	Spory o tożsamość socjologii jako dyscypliny naukowej: między orientacją na coraz bardziej autonomiczną socjologię a orientacją na interdyscyplinarne nauki społeczne.	W2, U3	Wykład
6.	Nowe trendy i tendencje w socjologii. Poziom założeń teoretycznych.	W3, U3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Nowe trendy i tendencje w socjologii. Poziom narzędzi badawczych.	W3, U3	Konwersatorium
8.	Wyzwania stojące przed socjologią. Aspekt teoretyczny.	W1, W3, U1, U2	Wykład
9.	Wyzwania stojące przed socjologią. Aspekt warsztatowy i organizacyjny.	W1, W3, U1, U2	Konwersatorium
10.	Wyzwania stojące przed socjologią - społeczna legitymizacja socjologii i jej najważniejszych funkcji - opisowej, wyjaśniającej, interwencyjnej, animacyjnej.	W1, U1, U3	Wykład, Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Uczenie problemowe (Problem-based learning)
Konwersatorium	Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia zajęć jest pozytywna ocena eseju.
Konwersatorium	Warunkiem zaliczenia zajęć jest obecność osób studiujących na zajęciach, aktywne uczestnictwo w zajęciach oraz pozytywna ocena z pisemnego kolokwium zaliczeniowego.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bukraba-Rylska I., Socjologia. Pytania podstawowe. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PAN, 2021 (wybrane fragmenty).
2. Drozdowski R., Socjologia wobec wyzwań współczesności, wobec zmieniających się kryteriów naukowości i wobec własnej tradycji, w: Nauki Humanistyczne i Społeczne wobec problemów współczesnego świata, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Społecznych UAM, Poznań 2015, s. 493-505.
3. Konecki K., Socjologia poza socjologią? Postdyscyplinarność z perspektywy socjologicznej. Dylematy socjologii w epoce późnej nowoczesności. w: W. Warzywoda-Kruszyńska (red.), Społeczeństwo, edukacja, praca. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2014.
4. Bukraba-Rylska I., Stare i nowe dylematy socjologa i inne szkice. Warszawa: IRWiR PAN, 2003 (wybrane fragmenty).
5. Mucha J., Rola socjologii i socjologów we współczesnym społeczeństwie, "Studia Socjologiczne", nr 1, 2017.
6. Burawoy M., O socjologię publiczną. Przemówienie prezydenckie z 2004 roku, [w:] Nowe perspektywy teorii socjologicznej, A. Manterys, J. Mucha (red.), Kraków: Zakład Wydawniczy Nomos, 2009.

Dodatkowa

1. Manterys A., Mucha J. (red), Nowe perspektywy teorii socjologicznej. Wybór tekstów. Kraków: Zakład Wydawniczy "Nomos", 2009 (wybrane fragmenty).
2. Drozdowski R., Biografie pojęć – pechowców. Dlaczego powinny nas interesować?, „Przegląd Humanistyczny”, nr 3, 2017.
3. Drozdowski R., Szlendak T., Socjologia wobec złożoności współczesnego świata, „Studia Socjologiczne”, nr 4(211), 2013.
4. Gibbons M., Limoges C., Nowotny H., Schwartzman S., Scott P., Trow M., The New Production of Knowledge: The Dynamics of Science and Research in Contemporary Societies, Sage Publications Ltd., 1994 (wybrane fragmenty).
5. Gdula M., Socjologia końca socjologii. O koncepcji teoretycznej Bruno Latoura, "Kultura i Społeczeństwo", nr 1, 2009.
6. Seidman S., Koniec teorii socjologicznej: ponowoczesna nadzieja [w:] Współczesne teorie socjologiczne, A. Jasińska-Kania, L. Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski (red.), Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2006.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zajęć	5
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zaliczenia	7
Przygotowanie do egzaminu	8
Inne	5
Przygotowanie raportu	10
Przygotowanie pracy pisemnej	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100

Liczba punktów ECTS	ECTS 4
----------------------------	------------------

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ZBS_K2_U01	Absolwent/ka potrafi diagnozować problemy i wyzwania ważne dla współczesnych zbiorowości i rozwoju nauki
ZBS_K2_U06	Absolwent/ka potrafi w sposób samodzielny i krytyczny rozumieć teksty naukowe powstające w obrębie nauk społecznych oraz określać obecne w nich stany niewiedzy
ZBS_K2_U09	Absolwent/ka potrafi samodzielnie pogłębiać i aktualizować wiedzę oraz umiejętności z zakresu nauk socjologicznych, a także projektować swój rozwój zawodowy
ZBS_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie rolę socjologii we współczesnym świecie oraz zakres problemów naukowych i praktycznych do rozwiązywania których może być ona przydatna
ZBS_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu teoretyczny i badawczy dorobek nauk socjologicznych, ich trendy rozwojowe oraz ich miejsce wśród innych dziedzin nauk